

Els embolics del president Jefferson

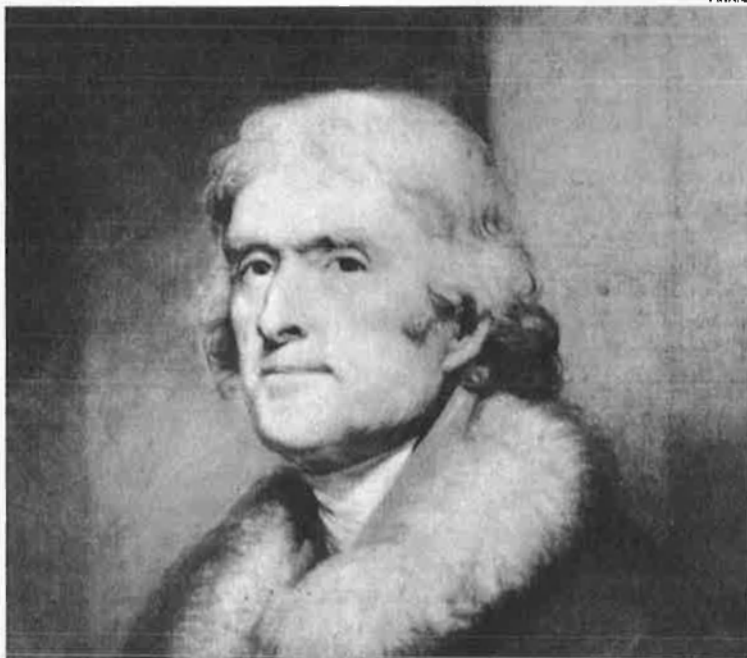
Les anàlisis genètiques semblen demostrar que el president Thomas Jefferson va tenir un fill amb una esclava. El DNA també desmunta mites sobre presumptes membres de famílies reials europees.

Thomas Jefferson pertanyia a una família amb un material genètic fàcil de diferenciar. Alguns articles han qüestionat que es doni per fet que l'ex-president nord-americà va tenir un fill amb una esclava perquè, genèticament, també podria ser de qual-sevol altre membre de la família Jefferson.

No es deu pas tractar de cap contraatac demòcrata per treure possibles draps bruts d'un ex-president republicà. I de fet, a Clinton, tampoc no li faria gaire gràcia: el seu nom complet és William Jefferson Clinton. El cas és que, tot just quan el senat acaba de ser escenari del llarg serrial sobre el cas del president i l'exbecària, un estudi científic conclou que el republicà Thomas Jefferson, el tercer president dels Estats Units, va tenir un fill amb una esclava mulata.

Ara que la genètica és tant de moda, ni els dirigents de fa gairebé un parell de segles no se'n salven. Jefferson, que va viure entre el 1743 i el 1826, considerat un dels grans pares de la nació americana, s'hauria trobat amb greus dificultats, si les tècniques del DNA haguessin estat a punt a la seva època.

El 1802 un diari va treure a llum els possibles amors del president amb una esclava mulata, Sally Hemings. Tots dos s'havien conegut abans de ser president. Després de morir la seva dona, Jefferson va exercir d'ambaixador a París. I allà va ser enviada Sally Hemings, aleshores amb catorze anys, per acompanyar la germana de Jeffer-

son a la ciutat francesa. El 1789 Jefferson va tornar als Estats Units i Sally també, per anar a viure a la plantació del futur president. Poc més tard, el 1790, Sally va tenir el primer fill, Thomas, i el 1808 va tenir el cinquè, Eston.

I és precisament Eston que sembla fill de Jefferson. Un equip americà, amb la col·laboració de britànics i neerlandesos, ha estudiat la línia masculina descendent de Jefferson i l'ha comparada amb descendents d'Eston Hemings. Les anàlisis s'han fet amb el cromosoma Y. Mentre les dones tenen dos cromosomes sexuals X, l'home en té un de X i un de Y. Aquest darrer, doncs, només és transmès per homes i a homes i la seva comparació permet de saber si dues persones descendeixen d'un mateix avantpassat.

En les anàlisis s'han fert servir dinou marcadors (regions del DNA), cosa que redueix el possible error. El material genètic de

Jefferson sembla fàcil de diferenciar: té fragments molt rars, cosa que redueix el paper de l'atzar en la coincidència a menys d'un 1%. I els descendents d'Eston tenen prou semblança amb els de Jefferson per concloure, segons els investigadors, que era fill del president. En canvi, el fill gran de Sally, Thomas, es pot descartar com a descendent de Jefferson.

En un comentari a l'article, publicat a la revista *Science*, el biòleg Eric S. Lander i l'historiador Joseph J. Ellis estableixen semblances entre Jefferson i Clinton: tots dos han negat les acusacions i el cas no ha afectat la seva popularitat (Jefferson va ser reelegit per àmplia majoria el 1804). Però també destaquen alguns elements paradoxals en la història de Jefferson: tot i haver liderat el moviment antiscavista, va començar a manifestar dubtes sobre les conseqüències d'aquesta política quant a barreja racial. Això i les possibles re-

lacions amb Sally semblen donar a Jefferson, segons els comentaris, alguns senyals d'hipocresia.

L'article, publicat el novembre passat, era matisat el gener. Dues cartes a la revista *Science* es demanen si no hi pot haver cap altra explicació de les anàlisis genètiques. Així, es diu si Eston no podria ser fill del germà de Jefferson, Randolph. En aquest cas les coincidències trobades serien les mateixes. Un altre comunicant va més enllà: el pare d'Eston també podria ser el pare o l'avi o algun oncle patern de Jefferson. Els investigadors admeten que hi ha marge d'error, però creuen que la paternitat de Jefferson és la conclusió més probable.

Sang blava a França i Alemanya. Si la genètica afegeix polèmica a la vida d'un dels homes considerats més il·lustres de la història americana, les anàlisis també han servit, recentment, per desfer algunes històries sobre presumptes descendents de reis. Una història molt repetida sosté que Lluís XVII, fill de Lluís XVI i Maria Antonieta, i considerat oficialment mort el 1795 –després d'haver estat guillotinat els seus pares–, en realitat no va morir. Es va escapar de la presó i va reaparèixer més tard, camuflat amb el nom de Naundorff. I com és lògic, els descendents de Naundorff no han volgut deixar passar l'oportunitat de provar sort. Han mantingut que són la línia directa que queda de la casa reial francesa.

Malauradament per a ells, unes anàlisis fetes a Nantes (Bretanya) i Lovaina (Flandes) semblen eliminar tota possibilitat. S'ha pres DNA de l'húmer i dels cabells de Maria Antonieta i de dues germanes seves (Marie-Josèphe i Jeanne-Gabrielle) i de dos descendents vius de Marie-Thérèse (mare de Maria Antonieta): Anna de Romania i Andreu de Borbó-Parma. La comparació amb els Naundorff ha permès de concloure que no hi ha cap mena de parentiu entre ells. Es tracta d'una prova que, òbviament, aquests darrers no accepten.

Un altre mite, en aquest cas, alemany, sembla també que es desfà en mans de la genètica. El 26 de

maig de 1828 un noi de setze anys, anomenat, segons una carta que duia, Kaspar Hauser, va aparèixer a Nuremberg. Ningú no l'havia vist abans. No sabia pronunciar cap paraula ni entenia què li deien. Un cop educat, va explicar que havia estat sempre tancat en un calabós sense finestres, tot sol. Cinc anys després, Kaspar Hauser va morir apunyalat –no se sap si per ell mateix o per altri.

Sense que el misteri d'aquest nou cas de "nen salvatge" fos explicat, molta gent va voler pensar que es tractava de l'hereu legítim del ducat de Baden, que hauria estat tancat per dur al poder els descendents del matrimoni morganàtic de Carles Frederic. La seva llegenda va inspirar poemes i obres de teatre.

Fa un parell d'anys, unes anàlisis genètiques van concloure que Hauser no era descendent dels hereus del ducat de Baden. El cas va ocupar molt d'espai als mitjans de comunicació alemanys. Mal-

ARXIU

grat tot, hi continuarà havent partidaris de l'origen reial de Hauser. Perquè la genètica es pot equivocar o perquè els mites no deixen de tenir un cert encant.

Lluís XV de França. Segons la genètica, els Naundorff no són la línia directa de la casa reial francesa.

Xavier Duran

FUNDACIÓ
Caixa de Sabadell

PREMIS
FUNDACIÓ
CAIXA DE
SABADELL
1 9 9 9

<p>BEQUES</p> <p>Són un complement dels Sistemes d'Ajut d'Estudis de la Caixa de Sabadell. Estan destinats a subvencionar totalment o parcialment els interessos que hagi generat la contractació d'un CrediEstudis de la pròpia Caixa de Sabadell.</p>	<p>ESTUDIS</p> <p>Destinats a premiar totalment o parcialment estudis i investigacions de caràcter social, econòmic i cultural dedicats, preferentment, a les zones d'influència de la Caixa de Sabadell.</p>	<p>PROGRAMES CULTURALS</p> <p>Adreçats a Entitats, tenen com a objecte premiar totalment o parcialment, Programes de caràcter cultural dedicats, preferentment, a les zones d'influència de la Caixa de Sabadell.</p>	<p>PROGRAMES SOCIALS</p> <p>Premien totalment o parcialment, Programes de caràcter social elaborats per Entitats i dedicats, preferentment, a les zones d'influència de la Caixa de Sabadell.</p>
--	--	--	--

CONVOCATÒRIA

Telèfon d'informació:

